طرّاحی و مدلسازی اتمی سوئیچ الکترومکانیکی لغزشی چندحالته مبتنی بر نانو نوار گرفاینی آلفا دولایه

سميّه فتوحى (**

چکیدہ	اطلاعات مقاله
	دریافت مقاله: ۱۳۹۹/۰۳/۲۷
در این پژوهش، طراحی و مدلسازی اتمی سوئیچ الکترومکانیکی لغزشی چندحالته مبتنی	پذیرش مقاله: ۱۳۹۹/۰۶/۱۰
بر نانو نوار گرفاینی آلفا دولایه با بهرهگیری از نظریهٔ تابعی چگالی و ترکیب آن با تابع گرین	
غیرتعادلی ارائه میشود. ساختار سوئیچ پیشنهادی به صورتی است که لایهٔ گرفاین زیرین	واژگان کلیدی:
ثابت و لایهٔ بالایی آن متحرّک است. چینشهای متمایز از طریق حرکت لایهٔ بالایی نسبت	مدلسازی اتمی،
به لایهٔ پایینی در راستای محور افقی و با فواصل جابهجایی Å ۱/۳۶، Å ۲/۶۱، Å ۳/۹۷، Å	سوئيچ الكترومكانيكي،
۹/۴۴ Å ۸/۴۱ و Å ۱۲/۰۶ ایجاد میشود و این حالتهای قرارگیری بهترتیب Aa، Ab،	نانو نوارگرفاینی آلفا،
Aa2 ،AB2، AB4 و AA نام گذاری شدهاند. چینش های مذکور باعث می شود مقدار جریان	نظریه تابعی چگالی،
سوئیچ پیشنهادی در هر حالت بهطور چشمگیر تغییر کند. برای بررسی دقیقتر جریان	تابع گرین غیرتعادلی،
سوئیچ پیشنهادی در ولتاژهای بایاس معیّن، طیف انتقال، ساختار نوار انرژی، طیف انرژی	ترابرد الكتروني.
مولکولی، هامیلتونین خودسازگار تصویرشده مولکولی و مسیرهای انتقال محلّی محاسبه	
میشود. نتایج مدلسازی نشان میدهد که مقدار ضریب سوئیچنگ جریانی افزاره	
پیشنهادی بسته به نوع چینش اتمی دولایه از حالتی به حالت دیگر بهطور قابلتوجهی	
تغییر میکند. بیشترین ضریب سوئیچینگ افزاره پیشنهادی به میزان ۳۴، در ولتاژ بایاس	
۰/۶ V و بین دو حالت Aa2 و AA حاصل می شود. براساس نتایج بهدست آمده با	
جابهجایی کنترلشده دو لایه گرفاینی نسبت به یکدیگر میتوان سوئیچ لغزشی چندحالته	
کاربردی در حوزهٔ نانوالکترومکانیک ارائه داد. در کنار رفتار مناسب سوئیچینگ، نتایج	
استخراجشده در سه حالت Aa ،AB2 و AA، مقاومت ديفرانسيلي منفي را نمايان ميكند	
که قابلیت استفاده از سوئیچ پیشنهادی را در ادوات کوانتومی تونلی نیز میسّر میکند.	
بیشترین مقدار مقاومت منفی مشاهدهشده در حالت AB2 میباشد که به اندازهٔ KΩ	
۵ ۴/۹ ۸۸ است.	

۱– مقدّمه

در طول سه دههٔ گذشته، برخی آلوتروپهای کربن مانند فولرن، نانو لولههای کربنی و گرافن با موفقیت سنتز شدهاند که در میان آنها گرافن محور اصلی تحقیقات در حوزهٔ مواد کربنی است [۱–۳]. گرافن ورقهای دوبعدی از اتمهای کربن در یک پیکربندی ششضلعی لانه زنبوری است. اتـمهای

کربن در گرافن با هیبریداسیون sp2 به هم متّصل شدهاند، بهطوری که سه پیوند قوی کووالانسی (σ) را در صفحه تشکیل میدهند. همچنین اتمهای کربن دارای یک اوربیتال عمود بر صفحه هستند که تشکیل پیوندهای π خارج از صفحه را میدهند و این پیوندها میتوانند برهم کنش بین لایههای مختلف را در گرافن چند لایه

^{*} پست الكترونيك نويسنده مسئول: s.fotoohi@iiau.ac.ir

گروه برق، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلامشهر، ایران

کنترل کنند [۱]. گرافن دارای ویژگیهای الکترونیکی و انتقالی منحصربهفردی مانند قابلیت تحرّک حامل Is⁻¹S⁻¹ Cm²V⁻¹S⁻¹ طول پیمایش آزاد حامل در محدودهٔ میکرومتر و مقدار هدایت نزدیک به بالستیک از مرتبهٔ $\frac{e^2}{h}$ است. بهدلیل این خواص ویژه، کاربرد این مادّه در ادوات نانوالکترونیک، از اهمیت ویژهای برخوردار است [۴-است. بادلیل این خواص ویژه، کاربرد این مادّه در ۷]. برای نمونه در مرجع ۷ ساخت سوئیچ نانوالکترومکانیکی سهترمیناله مبتنی بر موادّ نامتجانس دوبعدی ارائه شده است که در سنسورها و ادوات منطقی ولتاژ پایین و توان پایین کاربرد دارد. این افزاره از موادّ دوبعدی گرافن و نیترید پایین کاربرد دارد. این افزاره از موادّ دوبعدی گرافن و نیترید سوئیچ پایین می بور تشکیل شده که حالتهای خاموش و روشن سوئیچ سوئی می بور تشکیل هدای دان اساس است که با انحراف مکانیکی شود. عملکرد آن بر این اساس است که با انحراف مکانیکی می گیرد.

خواص الکترونیکی گرافن دولایه، موضوع بسیاری از مطالعات نظری و تجربی اخیر است و بسیاری از افزارههای نانومکانیکی و نانوالکترونیکی، مانند سوئیچها [۲–۹] سنسورها [۱۰]، ترانزیستورهای اثر میدانی [۲۱–۱۲] و غیره با استفاده از گرافن دولایه [۱۳] ارائه شدهاند. در مرجع ۸ تأثیر عدم تطابق موقعیت مکانی لایهٔ بالایی و لایهٔ پایینی ۸ تأثیر عدم تطابق موقعیت مکانی لایهٔ بالایی و لایهٔ پایینی و نتایج نشان می دهد که جابه جایی طولی کمتر از nm ۱/۱ لایهها، باعث تغییر شکاف انرژی در حدود ev ۵۵/۱۰ شده، هدایت الکتریکی این مادّه تغییر می کند.

در مرجع ۹ با محاسبات ابتدا به ساکن، جریان افزاره مبتنی بر نانو نوار گرافنی آرمچیر دولایه بهعنوان تابعی از طولهای هم پوشانی مختلف بین لایهٔ بالایی و پایینی، در ولتاژ بایاس معیّن محاسبه شد. در این مقاله، لایهٔ پایینی ثابت در نظر گرفته شد و در هر بار جابهجایی، لایهٔ بالایی به اندازهٔ ⁰ ۸/۰ جابهجا گردید (۵۵ طول پیوند بین دو اتم کربن مجاور است). شایان ذکر است طول منطقهٔ پراکندگی این افزاره به گونهای فرض شد که با جابهجایی لایهٔ بالایی به روی لایهٔ پایینی، حالتهای مشابهی از قرارگیری دو لایه برای این ساختار پدید میآید. نتایج نشان میدهد که جریان به لغزش لایهها به روی یکدیگر حسّاس است و به مقدار

چشمگیری تغییر می کند. بعد از جابهجایی لایهٔ بالایی به روی لایهٔ پایینی به میزان ^۵⁰ ۱/۵، پروفایل نوسانی جریان همان روند قبلی را تکرار می کند. طبق مراجع ۸ و ۹ حالتهای خاموش و روشن در افزاره های گرافنی دولایه با حسّاسیت بالا نسبت به موقعیت لایهها ایجاد می شود و از این قابلیت در طرّاحی سوئیچ الکترومکانیکی مبتنی بر گرافن استفاده می گردد.

پس از کشف گرافن، جهتگیری تحقیقاتی قابلتوجهی برای کشف آلوتروپهای جدید دوبعدی کربن، بهویژه گرفاین۱ و گرافداین۲ ایجاد شد [۱۴–۱۶]، بهطوری که اخیراً لی و همکاران در آزمایشگاه یولیانگ، سنتز موفقیت آمیز فیلمهای بزرگ گرافداین را به روی سطح مسی توسط واکنش اتّصال مقطعی با هگزاتینیل بنزن گزارش دادهاند [۱۶].

مشابه گرافن، گرفاین نیز ورقهای به ضخامت یک اتم کربن است، امّا پیوند بین اتمهای کربن آن از نوع sp و sp است. بنابراین برخلاف گرافن که فقط یک ساختار اتمی دارد، ساختارهای متعدّدی از گرفاین با شکلهای هندسی متنوّع به وجود میآید. چهار نوع مختلف گرفاین شامل α (آلفا)، β (بتا)، γ (گاما) و ۲۲-۶-۶ ارائه شدهاند که درصدهای متفاوتی از پیوند استیلن بهترتیب ۲۰۱، ۶۶/۶۷، ۳۳/۳۳ و ۲۱/۶۷ درصد در ساختار آنها وجود دارد [۱۷]. روشهای مختلفی برای مهندسی شکاف انرژی انواع گرفاین و تنظیم مشخّصات الکترونیکی آنها ارائه شده است [۸۱–۲۱]، یکی مشخّصات الکترونیکی آنها ارائه شده است [۸ا–۲۱]، یکی خواص الکترونیکی گرفاین چندلایه، به فاصلهٔ بین لایهها و مرتبهٔ انباشت لایهها بستگی دارد [۲۰–۲۱].

مزیت مهم گرفاین دو لایه در مقایسه با گرافن دولایه این مزیت مهم گرفاین دو لایه در مقایسه با گرافن دولایه این لایهها به روی یکدیگر امکانپذیر است. جالب توجه است که تعداد این حالات انباشت برای گرافن دولایه فقط دو حالت است [۸]. در مرجع ۲۱، لئونرتس و همکارانش شش جیدمان متمایز AA، AA، AB و AB را برای گرفاین آلفا دولایه گزارش دادهاند. طبق نتایج بهدست آمده، ساختار نوار انرژی گرفاین آلفا دولایه تحت تأثیر نحوهٔ قرارگیری لایهها به روی یکدیگر است. این تنوّع حالتهای انباشت صفحات به روی یکدیگر، طیف گستردهای از

¹.Graphyne

٧٢

².Graphdiyne

ساختارهای نوارهای انرژی را برای این مادّه فراهم می کند و درجهٔ آزادی بیشتری برای مهندسی ساختار نوارهای انرژی ارائه میدهد. مشابه نانو نوارهای گرافنی [۲۲]، نانو نوارهای گرفاین دارای دو ساختار لبه، یعنی آرمچیر و زیگزاگ هستند و شکاف انرژی نانو نوارهای گرفاینی از نوع نیمههادی به عرض نوار بستگی دارد [۱۷ و ۲۳].

همان گونه که در مراجع فوق ذکر شد، در سالهای اخیر ویژگیهای الکترونیکی صفحات دوبعدی گرفاین آلفا دولایه مورد مطالعه قرار گرفته، امّا تاکنون هیچ گزارشی درخصوص ویژگیهای انتقالی نانو نوارهای گرفاین آلفا دو یا چندلایه ارائه نشده است.

در این پژوهش، به مدلسازی اتمی سوئیچ الکترومکانیکی لغزشی چندحالته مبتنی بر نانو نوار گرفاین آلفا دولایه پرداخته، تغییرات جریان سوئیچ پیشنهادی نسبت به تغییرات ولتاژ را با تحلیل انواع نمودارهای ترابرد الکترونی مورد بررسی قرار میدهیم. ساختار سوئیچ از یک ناحیهٔ پراکندگی مرکزی و دو الکترود در سمت چپ و راست آن تشکیل شده است. ناحیهٔ پراکندگی مرکزی که همان کانال انتقال حاملهاست، از نانو نوار گرفاین آلفا دولایه با لبههای آرمچیر تشکیل شده است. برای الکترودهای چپ و راست از نانو نوارهای گرفاین آلفا تکلایه استفاده می کنیم. با ثابت در نظر گرفتن موقعیت اتمها در لایهٔ گرفاین پایینی، لایهٔ بالايي را در جهت محور افق و با فواصل مختلف حركت مي دهیم تا چینشهای لایهای مختلف در ساختار سوئیچ ایجاد شود. بیشترین طول حرکت اتمها در لایهٔ بالایی در جهت محور افق، به اندازهٔ طول یک سلّول واحد نانو نوار گرفاین آلفا در نظر گرفته شده است. در ادامه، به بررسی ویژگی های انتقالی سوئیچ پیشنهادی در حالتهای مختلف، با بهره گیری از روش نظریهٔ تابعی چگالی [۲۴]، در ترکیب با تابع گرین غیرتعادلی [۲۵-۲۶] می پردازیم. نتایج مدلسازی نشان مىدهد با جابهجايى لاية گرفاين بالايى، تغييرات چشمگیر و متنوّعی در جریان عبوری از سوئیچ پیشنهادی به وجود میآید که میتواند سرآغاز استفاده از این نوع سوئیچ در سیستمهای نانو الکترومکانیکی (نمز) باشد. ۲- مدلسازی سوئیچ پیشنهادی و روش انجام محاسبات ۲-۱- مدلسازی سوئیچ پیشنهادی

شکل (۱-الف) نمای بالا و جانبی مدل اتمی ساختار سوئیچ الکترومکانیکی پیشنهادی مبتنی بر نانو نوار گرفاینی آلفا دولایه را بعد از فرایند کامل واهلش نشان میدهد. ساختار سوئیچ از یک ناحیهٔ پراکندگی مرکزی و دو الکترود در سمت چپ و راست تشکیل میشود. ناحیهٔ پراکندگی مرکزی از نانو نوار گرفاین آلفا دولایه با لبههای آرمچیر تشکیل شده و الکترودهای چپ و راست شامل نانو نوارهای گرفاین آلفا تکلایه است. اتمها در لایهٔ پایینی و بالایی به ترتیب با رنگ قرمز و آبی نمایش داده شدهاند. تعداد دیمرهای کربنی در راستای پهنای نانو نوار ناحیهٔ پراکندگی مرکزی و الکترودهای چپ و راست شش عدد است. دیمرهای کربنی در راستای پهنای نانو نوار ناحیهٔ پراکندگی مرکزی و الکترودهای چپ و راست شش عدد است. دیمرهای کربنی در راستای پهنای نانو نوار ناحیهٔ پراکندگی مرکزی و الکترودهای چپ و راست شش عدد است. مرکزی و الکترودهای جپ و راست شش عدد است. مرکزی از ار با شش دیمر کربنی نشان میدهد و موقعیتهای مکانی مختلف اتمها در این سلّول با حروف *A*، موقعیتهای مکانی مختلف اتمها در این سلّول با حروف *A*،

شکل ۱- (الف) نمای بالا و جانبی مدل اتمی ساختار سوئیچ مبتنی بر نانو نوار گرفاینی آلفا دولایه بعد از فرایند کامل واهلش (ناحیهٔ پراکندگی مرکزی از نانو نوار گرفاین آلفا دولایه با لبه های آرمچیر و الکترودهای چپ و راست از نانو نوارهای گرفاین آلفا تکلایه تشکیل میشود. اتمها در لایهٔ پایینی و بالایی بهترتیب با رنگ قرمز و آبی نمایش داده شدهاند. در شکل (الف) کادر خطچین سلّول واحد نانو نوار گرفاینی آلفا با شش دیمر کربنی در راستای پهنای نانو نوار را نشان میدهد و موقعیت های مختلف اتمها در این سلّول با حروف A، a، و B مشخّص شده است)، (ب) منطقه هم پوشانی بین دو لایهٔ بالایی و پایینی سوئیچ با چینشهای Aa، AB، AB، 2BA، 2B2 و

شکل (۱-الف) مدل اتمی سوئیچ نانو نوار گرفاینی آلفا دولایه را نشان می دهد که لایهٔ بالایی به میزان Å ۱/۳۶ (از نقطهٔ شروع حرکت $Z=Z_0$) در جهت محور افق نسبت به لایهٔ پایینی جابه جا شده است. در این ساختار اتم A در این پژوهش، ساختار اولیهٔ پیشنهادی به گونه ای است که ابتدا لایهٔ بالایی به اندازهٔ طول یک سلّول واحد در جهت محور افقی با لایهٔ پایینی اختلاف موقعیت دارد. با ثابت فرض کردن موقعیت مکانی لایهٔ پایینی، لایهٔ بالایی را در جهت محور افقی در فواصل مختلف Å ۱/۳۶ Å ۸/۶۱ Å ۸/۴۱ Å محور افقی در فواصل مختلف Å ۲/۶۲ مرکت می دهیم تا جایی محور افقی در فواصل مختلف ۵ کار، ۵ ۸/۶۱ Å ۹/۴۴ Å ۸/۴۱ Å جلو و بر روی لایهٔ پایینی حرکت داده شود (فواصل مذکور نسبت به نقطهٔ شروع حرکت $Z=Z_0$ می باشند که در شکل (۱–الف) نشان داده شده است).

لایهٔ بالایی بر روی اتم b لایهٔ پایینی قرار می گیرد و با توجه به چینش لایهها، سوئیچ در حالت Ab است. با حرکت و لغزش لایهٔ بالایی به روی لایهٔ پایینی در فواصل جابهجایی مختلف، برای سوئیچ حالتهای متنوّع دیگری ایجاد می شود. اگر لایهٔ بالایی را به روی لایهٔ پایینی به اندازهٔ ۲/۶۱ Å و ۸ ۳/۹۷ به جلو حرکت دهیم، سوئیچ بهترتیب در حالت های Aa وAB قرار می گیرد. با حرکت لایهٔ بالایی به روی لايهٔ پايينی به اندازهٔ ۸/۴۱Å، ۹/۴۴، سوئيچ مجدّداً در حالتهای AB و Aa قرار می گیرد. این حالتهای جدید ایجادشده را بهترتیب AB2 و Aa2 مینامیم. تفاوت این دو حالت جدید ایجادشده با حالتهای AB و Aa در آن است که طول منطقه هم پوشانی بین لایهٔ بالایی و پایینی سوئیچ کمتر است. درنهایت با حرکت لایهٔ بالایی به اندازهٔ Å ۱۲/۰۶ (طول یک سلّول واحد)، اتمهای منطقهٔ هم یوشانی در لایهٔ بالایی و پایینی کاملاً بر هم مطابقت دارند و سوئیچ در حالت AA قرار می گیرد. در این حالت، طول منطقهٔ هم پوشانی بین لایه های سوئیچ کمتر از حالت های دیگر آن است. منطقهٔ هم پوشانی بین دو لایهٔ بالایی و پایینی سوئیچ در حالتهای AA، AB، AB، AB، AB، و AA و AA در شکل (۱–ب) دیده می شود.

نکتهٔ جال توجه اینکه، بعد از انجام فرایند واهلش فاصلهٔ بین دو صفحه در حالتهای مختلف متفاوت است. فاصلهٔ عمودی بین دو صفحه در حالتهای AB، Aa، Ab، AB2،

مدلسازی سوئیچ پیشنهادی با کمک نظریهٔ تابعی چگالی و نرمافزار محاسباتی سیاستا^۱ انجام شده است. روش تقریب شيب تعميميافته^۲ (GGA) با شيوهٔ پردو-بورگ-ارنزرهوف^۳ (PBE) [۲۷] برای محاسبهٔ انرژی تبادلی-همبستگی استفاده شده است. الکترونهای ظرفیت با کمک پایههای محاسباتیDZP توصیف شدهاند. انرژی قطع نیز برابر با ۲۰۰ Ry قرار داده شده و تقسیم،بندی ناحیهٔ اول بریلوئن با توزیع ۵۰×۱×۱ به روش مونخورست-یک صورت گرفته است. محاسبات خودسازگار با تعیین میزان همگرایی eV^{-۶}eV برای انرژی کل انجام شده است. قبل از محاسبة ويژگىهاى انتقالى الكترونيكى، فرايند كامل واهلش برای سوئیچ با چینش های مختلف لایه ها انجام شده تا حدّاکثر نیروی وارد بر هر اتم به $\frac{eV}{\dot{\Delta}}$ برسد. محاسبات انتقال کوانتومی با به کارگیری تابع گرین غیر تعادلی در ترکیب با نظریهٔ تابعی چگالی انجام گردیده است. تابع گرین کل سیستم G(E) از رابطهٔ (۱) به دست می آید :[79-70] (1)

 $g_R \ g_R \ z$ توابع گرین سطحی الکترودهای ایزوله در سمت چپ و راست هستند و با روش تکرار محاسبه میشوند. τ_L و π ماتریسهای جفتشدگی نامیده میشوند که برهم کنش بین ناحیهٔ کانال و الکترودها را توصیف میکنند. بر اثر کوپلینگ الکترودها به ناحیهٔ مرکزی، سطوح انرژی مولکولی به اندازهٔ Λ جابهجا میشوند. همچنین پهنشدگی

¹.SIESTA

².Generalized Gradient Approximation

³.Perdew-Burke-Ernzerhof

سال هجدهم، شماره ۶۲، پائیز ۱۳۹۹

به اندازهٔ ۲ در سطوح انرژی اتفاق میافتد و بهصورت زیر نوشته میشود:

$$\Delta_{L/R} = \operatorname{Re}\sum_{L/R} \left(E \right) \tag{(7)}$$

$$\begin{split} \Gamma_{L/R}(E) &= i \Big[\sum_{L/R} (E) - \sum_{L/R}^{\dagger} (E) \Big] = \quad \ \ \ (f) \\ &- 2 \operatorname{Im} \sum_{L/R} (E) \\ & -2 \operatorname{Im} \sum_{L/R} (E) \\ & \text{integention} \\ & \text{integence} \\ &$$

$$T(E, V_b) = \sum_{i \in A, j \in B} T_{ij}(E, V_b)$$
(Y)

که A و B نشانگر زوجهای اتمی هستند که توسّط یک سطح فرضی عمود بر طول پیوند از یکدیگر جدا شدهاند. ضریب انتقال کلّی، مجموع سهم مؤلّفههای انتقال محلّی بین همهٔ جفت اتمهای A و B در سطح کانال است. **۳ – نتایج مدلسازی سوئیچ پیشنهادی** شکل (۲) مشخّصهٔ جریان – ولتاژ سوئیچ گرفاینی دولایه را

در حالتهای مختلف Aa، Ab، AB، AB، AB، Ab، و AA و AA در ولتاژ بایاس ۲ تا ۷ /۱/۲ نشان می دهد. همان طور که در این شکل مشاهده می شود، مقدار جریان تا ولتاژ بایاس ۷ این شکل مشاهده می شود، مقدار جریان تا ولتاژ بایاس ۷ // بسیار ناچیز و نزدیک صفر است. دلیل این موضوع آن است که الکترودهای چپ و راست دارای ساختار نانو نوار گرفاین آلفا شش دیمره و تک لایه هستند و در ساختار نوار انرژی آنها شکاف انرژی V // مشاهده می شود که با تارژی آنها شکاف انرژی V و مطابقت دارد ای ساختار نوار بایاس $\sqrt{7} + \sqrt{7} +$

جریان برای حالت Aa در محدودهٔ ولتاژ بایاس [V/۶۰ و /۶۰ و) ۱/۴] بهصورت خطّی افزایش مییابد و سپس در محدودهٔ ولتاژ [V/۸۰ و ۱/۶] کاهش مییابد. سوئیچ در این محدودهٔ ولتاژ از خود مقاومت منفی ۴۳۹/۵۶ KΩ نشان میدهد و سپس جریان افزایش مییابد.

جریان سوئیچ در حالت AB2 در محدودهٔ ولتاژ[V /۸۰ و ۱/۴] بهصورت خطّی افزایش مییابد. سپس جریان در محدودهٔ ولتاژ[V ۱ و /۰۸] کاهش مییابد و مقدار مقاومت AB2 می سوئیچ AB2 ۸۸۴/۹۵ میشود. جریان سوئیچ AB2 یس از ولتاژ V ۱ ، با افزایش ولتاژ، روند افزایشی دارد.

پس از ولغار ۲ ۲۰ با افرایش ولغار اروله افرایشی قارد. جریان گذرنده از سوئیچ در حالت AA در محدودهٔ ولتاژ [۲ ۱/۲ و ۲/۴] تغییرات شدیدتری را از خود نشان می دهد. مطابق شکل ۲، جریان با افزایش ولتاژ در محدودهٔ[۷ ۶/۰ و ۴/۰] بهصورت خطّی افزایش می یابد. سپس روند تغییرات جریان در محدودهٔ ولتاژ [۷ ۸/۰ و ۶/۰] کاهشی است، به طوری که مقدار جریان در ولتاژ بایاس ۷ ۸/۰، به AA طوری که مقدار جریان در ولتاژ بایاس ۷ ۸/۰، به ۲۵۹ ۲۵۹ می رسد و این سوئیچ مقدار مقاومت منفی $K\Omega$ محدودهٔ ولتاژ [۷ ۱ و ۸/۰] افزایش و پس از ولتاژ ۷ ۱ کاهش می یابد. طبق رابطهٔ (۶) فرمول لاندائو- بوتیکر، جریان گذرنده از کانال سوئیچ (منطقهٔ پراکندگی مرکزی) در هر ولتاژ بایاس V_b ، متناسب با انتگرال سطح منحنی تابع انتقال آن در محدودهٔ انرژی $[\frac{V_b}{2} +, \frac{V_b}{2}]$ است.

شکل ۲- منحنی مشخّصهٔ جریان- ولتاژ برای سوئیچ در حالت های Aa ،Ab، AB، AB، AB، AA و AA

شکل (۳) طیف انتقال سوئیچ نانو نوار گرفاینی دولایه را در حالتهای مختلف Aa، AB، AB، AB، AB، و AAبرای ولتاژهای بایاس V ۰۰ V /۰ V و V /۱۲ نشان میدهد. بهطور نمونه، در ولتاژ بایاس ۱۷، سطح زیر منحنی تابع انتقال سوئیچ در حالت AA در محدودهٔ انرژی و -1/0 = -1/0 بیشتر از سطح زیر منحنی تابع eVانتقال آن در ولتاژ بایاس ۷ ۶/۶ در محدودهٔ انرژی eV [-٠/٣] است و بیانگر آن است که جریان سوئیچ در حالت AA در ولتاژ بایاس ۱۷ بیشتر از جریانش در ولتاژ بایاس ۷ /۶ است. همچنین در ولتاژ بایاس ۷ ۱/۲، سطح زیر منحنی طیف انتقال سوئیچ در حالت Ab، بیشتر از سطح زیر منحنی تابع انتقال سوئیچ در حالت Aa2 در محدودهٔ انرژی eV [۰/۶+ و ۰/۶-] است که نشان می دهد در ولتاژ بایاس Ab بیشتر سوئیچ در حالت Ab بیشتر از جریان سوئیچ در حالت Aa2 است. این نتایج، ساز گاری خوبی با مقادیر جریان منحنیهای شکل (۲) دارد. برای درک عمیق تر ضرایب طیف تابع انتقال و چگونگی روند تغییرات آن در ولتاژهای بایاس مختلف، برای نمونه در شکل

(۴) ساختار نوار انرژی الکترودهای چپ و راست (پنل راست و چپ) و سطوح انرژی مولکولی^۱ ناحیهٔ پراکندگی سوئیچ (پنل وسط) در حالت AA برای ولتاژهای بایاس ۷ ۰/۰، ۷ (۰/۸ ۱ نشان داده شده است. بالاترین اوربیتال مولکولی اشغالشده^۲ (HOMO) و پایینترین اوربیتال مولکولی به اشغالنشده^۳ (LUMO) در طیفهای انرژی مولکولی به رنگ قرمز نشان داده شدهاند.

۶/۰، V ۷ و ۱/۲۷

³.Lowest Unoccupied Molecular Orbital

¹.Molecular Energy Spectrum

².Highest Occupied Molecular Orbital

و در کل سطح کانال پخش شده است؛ امّا در ولتاژ بایاس MPSH ، • /۸ V مربوط به LUMO بهطور محلّى در لاية پایینی سوئیچ مستقر شده و فقط MPSH مربوط به HOMO در این ولتاژ بایاس در هر دو لایه و در کل سطح پراکنده است. این نتایج بیانگر آن است که جریان عبوری از افزاره در حالت AA برای ولتاژ بایاس V ۶/۷ بیشتر از جریان آن در ولتاژ بایاس ۷ ۰/۸ است. برای درک بیشتر مقاومت منفى ايجادشده در اين محدوده ولتاژ، در شكل ۵ طیف انتقال سوئیچ در حالت AA در ولتاژهای بایاس V ۶/۶ و V/۸ نشان داده شده است. با توجه به این شکل در ولتاژ بایاس V /۶ V سطح زیر منحنی تابع انتقال افزاره در حالت AA در محدوده انرژی [+۰/۳ eV و +۰/۳-]، بیشتر از سطح زیر منحنی تابع انتقال آن در ولتاژ بایاس ۷ ۸/۸ در محدودهٔ انرژی eV [+0/4] و -1/4 است. این موضوع نیز بیانگر آن است که سوئیچ پیشنهادی در محدودهٔ ولتاژ [۷/۸۷ و ۱/۶] از خود مقاومت دیفرانسیلی منفی نشان مىدھد.

در ولتاژ بایاس ۱۷ (شکل ۴-ج)، ترازهای انرژی ۱، ۲ و ۳ الکترود چپ با ترازهای انرژی '۱، '۲ و '۳ الکترود راست در پنجرهٔ بایاس [+٠/۵ eV و ٥/٥-] با یکدیگر همپوشانی دارند. در این شکلها سطوح انرژی مولکولی نیز برای ناحیهٔ یراکندگی نشان داده شده و همان طور که مشخّص است، در ولتاژ بایاس ۱۷ تعداد سطوح انرژی مولکولی بیشتری از ناحیهٔ مرکزی در انتقال حاملها و ایجاد جریان تأثیر دارند. MPSH مربوط به HOMO و LUMO سوئيچ در حالت AA تحت ولتاژ بایاس ۱۷ در شکل (۴-ج) ارائه شده است. با توجه به این شکل در ولتاژ بایاس MPSH ،۱ V مربوط به HOMO وHOMO در هر دو لایه و در کل سطح کانال پخش شده و حاکی از آن است که جریان عبوری از سوئیچ در حالت AA در ولتاژ بایاس ۱۷، بیشتر از جریان عبوری از آن در ولتاژهای بایاس ۷ ۶/۶ و ۷ ۰/۸ است. مطابق نتایج بەدستآمدە ويژگىھاي انتقالى سوئيچ پيشنھادى بە تعداد ترازهای انرژی الکترود چپ و راست شرکتکننده در پنجرهٔ بایاس و میزان همپوشانی آنها، تعداد سطوح انرژی مولکولی و توزیع فضایی توابع موج آنها در ناحیهٔ پراکندگی مرکزی بستگی دارد.

LUMO نمایش داده شده است. همچنین خطوط خط چین، پنجرهٔ بایاس را نمایش میدهد. زمانی که به سوئیچ ولتاژ باياس +V_b اعمال مىشود، ترازهاى انرژى الكترود (راست) به مقدار $\frac{eV_b}{2}$ به ممت بالا (به سمت پایین) شیفت داده میشوند. بنابراین در هر ولتاژ بایاسی تعداد ترازهای انرژی الکترود چپ و راست در پنجرهٔ بایاس و همچنین میزان هم پوشانی آنها متفاوت است. برای نمونه، در ولتاژ بایاس ۷ ۶/۰۰ ترازهای انرژی الکترود چپ به اندازة ۰/۳ eV به سمت بالا و ترازهای انرژی الکترود راست به اندازهٔ eV ۲۰ به سمت پایین شیفت داده می شوند (شکل ۴-الف). در ولتاژ بایاس ۷ ۶/۰، تراز انرژی ۱ الکترود چپ با تراز انرژی '۱ الکترود راست در پنجرهٔ بایاس eV +٠/٣ و ٣/٠-] بهطور جزئی بر هم منطبق می شوند. همان طورکه در این شکل مشخّص است، در ناحیهٔ هم پوشانی ترازهای انرژی الکترود چپ و راست، سطوح انرژی مولکولی HOMO و LUMO متناظر با این انرژیها هستند و الكترونهاي الكترود چپ قادرند از اين سطوح انرژي منطقه پراکندگی سوئیچ عبور کرده، به الکترود سمت راست برسند. در ولتاژ بایاس ۷ ۸/۸ (شکل ۴-ب)، ترازهای انرژی ۱ و ۲ الکترود چپ با ترازهای انرژی '۱ و '۲ الکترود راست در پنجرهٔ بایاس[+۰/۴ eV و +۰/۴] با یکدیگر هم پوشانی

در این شکلها توزیع فضایی هامیلتونین خودسازگار تصویرشده مولکولی ¹⁰(MPSH) برای HOMO و

دارند و در این ناحیهٔ همپوشانی سطوح انرژی مولکولی LUMO ،HOMO و 1+ LUMO متناظر با این انرژیها هستند.همچنین میزان انتقال حاملها بهشدّت به تزویج بین اوربیتالهای مولکولی منطقهٔ پراکندگی و ترازهای انرژی الکترود چپ و راست وابسته است. این عامل را می توان با مطالعهٔ MPSH سطوح انرژی مولکولی ناحیهٔ پراکندگی بررسی کرد. با توجه به آنکه ترازهای HOMO و LUMO نزدیک به سطح انرژی فرمی هستند، نقش اساسی در تعیین ویژگیهای انتقالی و میزان جریان گذرنده از کانال سوئیچ دارند.

بنابراین در شکل (۴–الف) و (۴–ب)، MPSH مربوط به HOMO و LUMO سوئیچ در حالت AA تحت ولتاژ بایاس V / 0 = V ارائه شده است. در ولتاژ بایاس V MPSH مربوط به HOMO وLUMO در هر دو لایه

شکل ۴- ساختار نوار انرژی الکترودهای چپ و راست (پنل راست و چپ) و طیف انرژی مولکولی ناحیهٔ پراکندگی (پنل وسط) سوئیچ در حالت AA برای ولتاژهای بایاس ۷ ۰/۰، ۷ ۸ ۰/۰ ۱۰ (HOMO و LUMO در طیفهای انرژی مولکولی به رنگ قرمز نشان داده شدهاند. در این شکلها MPSH برای HOMO و LUMO نمایش داده شده است)

شکل ۶- مسیرهای انتقال محلّی مدل اتمی سوئیچ در حالتهای (الف) Aa در E= -۰/۲ eV ، (ب) Aa2 در E= -۰/۲۴ eV و (ج) AA در E=+۰/۲۴ eV بایاس ۱۷

همان طور که نتایج نشان می دهد، رفتار طیف انتقال مدل اتمی سوئیچ در حالتهای مختلف با توجه به چیدمان لایه ها متفاوت است. برای درک بیشتر این موضوع، سوئیچ را در حالتهای AA، Aa و AA در ولتاژ بایاس V در نظر می گیریم و به بررسی بیشترین مقدار ضریب انتقال آنها در پنجرهٔ انرژی [V e V-+ و ۵/۰-] که بهترتیب در انرژی های ۲۰/۲ eV- ۰/۲ eV-) که بهترتیب در انرژی پردازیم. با مقایسهٔ شکلهای ۶ (الف) تا (ج)، مسیرهای پردازیم. با مقایسهٔ شکلهای ۶ (الف) تا (ج)، مسیرهای منفاوت است، به طوری که برای سوئیچ در حالت AA میرهای جریان بیشتری بین اتمها در لایههای یکسان و همچنین بین اتمها در لایههای متفاوت وجود دارد. همچنین مطابق شکل (۳) ضریب انتقال محلّی سوئیچ در حالت AA در انرژی V۴ eV مریب انتقال محلّی سوئیچ در موئیچ در حالتهای مقال محلّی سوئیچ در موال

با توجه به نتایج بهدستآمده، چینشها و موقعیتهای متمایز لایهٔ بالایی نسبت به لایهٔ پایینی باعث می شود برای سوئیچ در هر حالت، مسیرهای جریان محلّی مختلفی در لایه های یکسان یا میان لایه ها ایجاد شود. این موضوع سبب می گردد در یک ولتاژ بایاس مشخّص، طیف انتقال و جریان سوئیچ از حالتی به حالت دیگر، تغییرات قابل ملاحظه ای را نشان دهد.

۰/۲ eV و ۲۴ eV/۰- است.

همچنین نوار رنگی نشانداده شده در شکل (۶) اندازه و بزرگی مسیرهای انتقال محلّی را نشان میدهد که شدّت آنها از رنگ آبی به قرمز افزایش مییابد. در این شکل، مسیرهای قرمزرنگ در لایه های بالایی یا پایینی مشاهده می شود و بیانگر آن است که شدّت جریان عبوری از میان اتم های داخل یک صفحه بیشتر است.

شکل ۷ بیشترین ضریب سوئیچینگ افزاره پیشنهادی را در ولتاژهای بایاس ۷ ۰۰/۶ ۷ ۸/۱ ۷ و ۷ ۱/۲ نشان می دهد. بیشترین ضریب سوئیچینگ افزاره پیشنهادی در یک ولتاژ مشخّص، از نسبت جریان سوئیچ در حالتی که بیشترین مقدار جریان را دارد، به جریان سوئیچ در حالتی که کمترین مقدار جریان را دارد، حاصل می شود. با توجه به مقادیر جریان (شکل ۲)، کمترین مقدار جریان سوئیچ در ولتاژهای اعمالی ۷ ۰/۶ ۷ ۸/۰،۷ و ۷ ۱/۲ ولت در حالت Aa2 است؛ امّا بیشترین مقدار آن در هر ولتاژ بایاس مفروض، نسبت به نوع چیدمان لایهها تعیین می شود. بنابراین برای

عملکرد این افزاره بهعنوان سوئیج الکترومکانیکی کافی است موقعیت اولیهٔ لایهٔ بالایی همواره در Aa2 در نظر گرفته شود و با توجه به ضریب سوئیچینگ موردنیاز در یک ولتاژ بایاس خاص، لایهٔ بالایی جابه جا شده، در موقعیتهای AA، 2A2 و AB قرار گیرد.

برای نمونه، در ولتاژ بایاس ۷/۶۷، سوئیچ در حالت AA بیشترین مقدار جریان و در حالت Aa2 کمترین مقدار جریان را دارد و نسبت سوئیچینگ جریان افزاره در این دو حالت، برابر ۳۴ است.

۴- نتیجهگیری

در این پژوهش، مدلسازی اتمی سوئیچ الکترومکانیکی مبتنی بر نانو نوار گرفاین آلفا دولایه با چینشهای متنوّع لایهها نسبت به یکدیگر ارائه شد و ویژگیهای انتقالی الکترونیکی آن با بهرهگیری از نظریهٔ تابعی چگالی در ترکیب با تابع گرین غیرتعادلی مورد بررسی قرار گرفت. به منظور مدل سازی سوئیچ الکترومکانیکی با نانو نوارگرفاین مافا دولایه، لایهٔ پایینی ثابت در نظر گرفته شد و لایهٔ بالایی به اندازهٔ Å ۸/۴۱، Å ۲/۹۲، Å ۳/۹۷، Å ۸/۴۱، Å ۹/۴۶ و Å ۸/۲۱۶۶ در راستای محور افقی جابهجا گردید. عدم تطابق موقعیت مکانی اتمها در لایهٔ بالایی و پایینی، موجب شد تا برای سوئیچ پیشنهادی شش حالت متمایز ایجاد

و AA نام گذاری شدند. جریان عبوری از سوئیچ مذکور در حالتهای مختلف نسبت به ولتاژ بایاس اعمالی محاسبه شد. نتایج حاکی از آن است که لغزش لایهٔ بالایی بر روی لایهٔ پایینی، تغییرات زیادی را در مشخّصهٔ جریان- ولتاژ سوئیچ ایجاد می کند به گونهای که با جابهجایی اندک لایهٔ بالایی شاهد تغییرات چشمگیر در جریان و همچنین هدایت الكتريكي آن هستيم. براي بررسي هرچه دقيقتر جريان سوئیچ، طیف انتقال، ساختار نوار انرژی، طیف انرژی مولکولی و توزیع فضایی هامیلتونین خودسازگار تصویرشده اوربیتالهای مولکولی در ولتاژهای بایاس مختلف، تحلیل و بررسی شد. نتایج نشان داد که ترابرد الکترونی سوئیچ در یک ولتاژ اعمالی مشخّص، به تعداد ترازهای انرژی الکترود چپ و راست شرکتکننده در پنجرهٔ بایاس و میزان هم پوشانی آن ها، تعداد سطوح انرژی مولکولی ناحیهٔ پراکندگی و توزیع فضایی توابع موج آنها بستگی دارد. مقایسهٔ نتایج حاصل از مسیرهای انتقال محلی سوئیچ در حالتهای مختلف و تحت ولتاژ بایاس یکسان نشان داد با توجه به چیدمان لایهها، مسیرهای جریان محلّی مختلفی ایجاد شده، در نتیجه طیف انتقال سوئیچ پیشنهادی در هر حالتی با حالت دیگر آن متفاوت می شود. با توجه به اینکه مقدار جریان به ولتاژ بایاس اعمالی و نوع چیدمان لایهها حسّاس است، چنین قابلیتی میتواند در مدلسازی اتمی و به کارگیری سوئیچ پیشنهادی در سیستمهای نانوالكترومكانيكي مفيد باشد. همچنين طبق نتايج بهدستآمده، سوئیچ پیشنهادی در سه حالت Aa ،AB2 و AAاز خود مقاومت دیفرانسیلی منفی نشان داد و برای سوئيچ در حالت AB2 بيشترين مقدار مقاومت منفى KQ ۸۸۴/۹۵ در محدودهٔ ولتاژ بایاس ۷ [۱ و ۰/۸] مشاهده شد. بنابراین سوئیچ پیشنهادی در سه حالت AB، AB2 و AAقابلیت استفاده در ادوات کوانتومی تونلی را دارد.

گردد که این حالتها بهترتیب Aa، Ab، AB، AB2، AB2، AB2، AB

مراجع

 [1] A.K. Geim, K.S. Novoselov, "The rise of graphene", Nature Materials, Vol. 6, March 2007, pp. 183–191
[7] رحمان زینالی، کامران قاسمزاده و علیرضا بهروزسرند، «مدلسازی عملکرد غشای نانوکامپوزیتی گرافنی جهت جداسازی هیدروژن به کمک روش دینامیک سیالات محاسباتی»، مجلهٔ مدلسازی در مهندسی، دورهٔ ۱۶، شمارهٔ ۵۵، زمستان ۱۳۹۷، صفحهٔ ۲۷– ۸۶.

[۳] محمّد همّت اسفه، مجتبی بیگلری، سیفالله سعدالدین و سید هادی رستمیان، «ارزیابی تجربی خواص ترموفیزیکی، انتقال حرارت جابهجایی و افت فشار در نانوسیال آب- نانولوله کربنی چندجداره عاملدارشده»، مجلهٔ مدلسازی در مهندسی، دورهٔ ۱۵، شمارهٔ ۴۸، بهار ۱۳۹۶، صفحهٔ ۷۳-۸۴.

٨٠

[5] S. Michael Fuhrer, V. Nikhil Medhekar, "Dirac-point photocurrents due to the photothermoelectric effect in non-uniform graphene devices", Nature Nanotechnology, Vol. 15, February 2020, pp.241–243.

[6] C.H.A. Tsang, H. Huang, J. Xuan, H. Wang and D.Y.C. Leung, "Graphene materials in green energy applications: Recent development and future perspective", Renewable and Sustainable Energy Reviews, Vol. 120, March 2020, pp.109656.

[7] N.H. Van, M. Muruganathan, J. Kulothungan and H. Mizuta, "All Two-Dimensional Materials Three-Terminal Graphene Nanoelectromechanical Switch", Nanoscale, Vol. 10, April 2018, pp. 12349.

[8] Y. Qian, K.T. Lam, C. Lee and G. Liang, "The effects of interlayer mismatch on electronic properties of bilayer armchair graphene nanoribbons", Carbon, Vol. 50, April 2012, pp.1659.

[9] J. Zheng, P. Guo, Z. Ren, Z. Jiang, J. Bai and Z. Zhang, "Conductance fluctuations as a function of sliding motion in bilayer graphene nanoribbon junction: A first-principles investigation", Applied Physics Letters, Vol.101, August 2012, pp. 083101.

[10] Y. Xie, S. Cao, X. Wu, B.Y. Yu, L.Y. Chen and J.M. Zhang, "Density functional theory study of hydrogen sulfide adsorption onto transition metal-doped bilayer graphene using external electric fields", Physica E: Low-dimensional Systems and Nanostructures, Vol .124, October 2020, pp. 114252.

[11] A.A. Shokri, and N. Salami, "Quantum transport of tunnel field effect transistors based on bilayer-graphene nanoribbon heterostructures", Physica E: Low-dimensional Systems and Nanostructures, Vol. 119, May 2020, pp. 113908.

[12] Z. He, C. Yu, Q. Liu, X. Song, X. Gao, J. Guo, C. Zhou, S. Cai and Z. Feng, "High temperature RF performances of epitaxial bilayer graphene field-effect transistors on SiC substrate", Carbon, Vol. 164, August 2020, pp. 435-441.

[13] M. Huang, P.V. Bakharev, Z.J. Wang, M. Biswal, Z. Yang, S. Jin, B. Wang, H.J. Park, Y. Li, D. Qu, Y. Kwon, X. Chen, S.H. Lee, M.G. Willinger, W.J. Yoo, Z. Lee and R.S. Ruoff, "Large-area single-crystal AB-bilayer and ABA-trilayer graphene grown on a Cu/Ni(111) foil", Nature Nanotechnology, Vol. 15, January 2020, pp.289–295.

[14] Y.D. W. Zhou, J. Gao, X. Pan and Y. Li, "Fundament and Application of Graphdiyne in Electrochemical Energy", Accounts of Chemical Research, Vol. 53, No. 2, February 2020, pp. 459-469.

[15] X. Zhang, H. Wang, K. Wu, Q. Li, Z. Shao, Q. Yang, C. Chen, X. Cui, J. Chen and J. Wang, "Twodimensional γ -graphyne for ultrafast nonlinear optical applications", Optical Materials Express, Vol. 10, 2020, pp. 293-301.

[16] G. Li, Y. Li, H. Liu, Y. Guo, Y. Lia and D. Zhua, "Architecture of graphdiyne nanoscale films", Chemical Communication, Vol. 46, January 2010, pp. 3256-3258.

[17] W. Wu, W. Guo and X.C. Zeng, "Intrinsic electronic and transport properties of graphyne sheets and nanoribbons", Nanoscale, Vol. 5, July 2013, pp. 9264 -9276.

[18] B. Bhattacharya, U. Sarkar and N. Seriani, "Electronic Properties of Homo and Hetero Bilayer Graphyne: The Idea of a Nanocapacitor", Journal of Physical Chemistry, Vol. 120, November 2016, pp. 26579–26587.

[19] S. Wu, Y. Yuan, H. Ai, J.Y. Lee and B. Kang, "Effects of Double-atom Vacancy on the Electronic Properties of Graphyne: A DFT Investigation", Physical Chemistry Chemical Physics, Vol. 20, August 2018, pp. 22739-22743.

[20] Y. Hang, W. Wen-Zhi, J. Yu and W.L. Guo, "Tuning the energy gap of bilayer α -graphyne by applying strain and electric field", Chinese Physics B, Vol. 25, December 2016, pp. 023102.

[21] O. Leenaerts, B. Partoens and F.M. Peeters, "Tunable double Dirac cone spectrum in bilayer α -graphyne", Applied Physics Letters, Vol.103, No. 1, July 2013, pp. 013105.

[22] D. Jariwala, A. Srivastava and P.M Ajayan, "Graphene Synthesis and Band Gap Opening", Journal of Nanoscience and Nanotechnology, Vol. 11, November 2011, pp. 6621-6641.

[23] Y. Liu, M. Bo, C.Q. Sun and Y. Huang, "The Band-Gap Modulation of Graphyne Nanoribbons by Edge Quantum Entrapment", Nanomaterials, Vol. 8, February 2018, pp. 92.

[24] W. Koch and M.C. Holthaausen, A Chemist's Guide to Density Functional Theory, 2th ed, Wiley, NJ, USA, 2001.

[25] S. Datta, Quantum Transport: Atom to Transistor, Cambridge University Press, 2th ed Cambridge, United Kingdom, 2005.

[26] J. Chen, K.S. Thygesen and K.W. Jacobsen, "Ab-initio non-equilibrium quantum transport and forces with the real space projector augmented wave method", Physical Review B, Vol. 85, April 2012, 155140.

[27] X. Xua and W.A. Goddard, "The extended Perdew-Burke-Ernzerhof functional with improved accuracy for thermodynamic and electronic properties of molecular systems", Journal of Chemical Physics, Vol. 121, No. 9, September 2004, pp. 4068.

[28] G.C. Solomon, C. Herrmann, T. Hansen, V. Mujica and M.A. Ratner, "Exploring local currents in molecular junctions", Nature Chemistry, Vol. 2, February 2010, pp.223–228.